

ปรมาจารย์โรคเบาหวานระดับโลก รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลปิธี

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565 มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิตล ในพระบรมราชูปถัมภ์ แดงผลการตัดสินผู้ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิตล ครั้งที่ 31 ประจำปี 2565 ณ ห้องสมเด็จพระบรมราชชนก ตึกสยามินทร์ ชั้น 2 โรงพยาบาลศิริราช โดยในปีผู้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิตลสาขาการแพทย์คือ ศาสตราจารย์นายแพทย์ ราล์ฟ เอ ดีฟรอนโซ (Ralph A DeFronzo) จากประเทศสหรัฐอเมริกา จากผลงานการดูแลรักษาโรคเบาหวาน และสาขาการสาธารณสุข มีผู้ได้รับรางวัล 3 คน คือ นายแพทย์ดักลาส อาร์ โลว์ (Douglas R Lowy) จากสหรัฐอเมริกา ดร.จอห์น ที ซิลเลอร์ (John T Schiller) จากประเทศสหรัฐอเมริกา และศาสตราจารย์นายแพทย์เอียน เอช เฟรเซอร์ (Ian H Frazer) จากประเทศออสเตรเลีย จากการศึกษาวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาวัคซีน HPV ที่ต่อต้าน human papilloma virus ป้องกันการเกิดมะเร็งปากมดลูก และมะเร็งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับไวรัสตัวนี้

ระยะเวลา 30 ปี ที่ผ่านมา มีบุคคลหรือองค์กรได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิตลรวม 90 ราย เป็นคนไทย 4 ราย ได้แก่ ศาสตราจารย์นายแพทย์ประสงค์ ตูจันดา จากการศึกษาผลกระทบของเชื้อไวรัสตั้งที่ต่อความพิการของร่างกายเด็กที่ป่วยด้วยโรคไขเลือดออก ร่วมกับศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุจิตรา นิมนานนิตย์ จากการจำแนกความรุนแรงของโรคไขเลือดออก ได้รับพระราชทานรางวัลในสาขาการแพทย์ ประจำปี 2539 และ

นายแพทย์วิวัฒน์ โรจนพิทยากร ผู้ริเริ่มโครงการส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัย 100% ช่วยป้องกันการแพร่กระจายของโรคเอดส์ ร่วมกับนายมีชัย วีระไวทยะ ผู้ริเริ่มวิธีการสื่อสารณรงค์เผยแพร่การใช้ถุงยางอนามัย ได้รับพระราชทานรางวัลในสาขาการสาธารณสุข ประจำปี 2552

สำหรับผู้รับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิตลสาขาการแพทย์ของปีนี้ (ศาสตราจารย์นายแพทย์ดีฟรอนโซ) คนที่ทำงานในเรื่องการรักษาโรคเบาหวานย่อมรู้จักท่านดี เพราะเป็นผู้มีผลงานมากมายในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานประเภทที่ 2 (type 2 diabetes) กลไกการเกิดโรคเบาหวาน และแนวทางการรักษาผู้ป่วยเบาหวาน กล่าวได้ว่า นายแพทย์ท่านนี้เป็นผู้นำตัวจริงในตำนานด้านการสร้างความเข้าใจและการรักษาโรคเบาหวาน มีบทความ

ศาสตราจารย์นายแพทย์ ราล์ฟ เอ ดีฟรอนโซ

ทางวิชาการมากกว่า 800 เรื่อง ถ้าจะสรุปรางวัลที่ท่านได้รับเท่าที่ผ่านมา ยากที่จะรวบรวมได้หมด

ข้อมูลจากเว็บของมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลระบุว่า “ศาสตราจารย์ นายแพทย์ดีฟรอนโซ สำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา ศึกษาต่อสาขาวิชาอายุรศาสตร์ต่อมไร้ท่อจากสถาบันสุขภาพแห่งชาติ และสาขาวิชาอายุรศาสตร์โรคไต จากมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาวิชาเบาหวานภาควิชาอายุรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเท็กซัส ซานอันโตนิโอ มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา

“นายแพทย์ดีฟรอนโซ ได้ศึกษากลไกการเกิดโรคเบาหวานและพิสูจน์ได้ว่าโรคอ้วน โดยเฉพาะโรคอ้วนลงพุงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับโมเลกุลที่ทำให้เกิดภาวะดื้อต่ออินซูลิน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการเกิดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 รวมถึงพบว่าผู้ป่วยกลุ่มนี้มีการดูดน้ำตาลกลับที่ไตเพิ่มขึ้นผ่านช่องทางขนส่งร่วมระหว่างเกลียวโซเดียมและน้ำตาลกลูโคส จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้ยาเมทฟอร์มิน (metformin) และยาในกลุ่มที่ยับยั้งการดูดกลับน้ำตาลผ่านช่องทางขนส่งร่วมที่ไตนั้นเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายให้ใช้เป็นยาตัวแรกในการรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 นอกจากนี้ นายแพทย์ดีฟรอนโซ ยังนำเสนอแนวทางการรักษาโรคเบาหวานแบบ personalized treatment โดยพิจารณาเลือกยาตามกลไกการเกิดโรคในผู้ป่วยแต่ละรายและศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลดน้ำหนักเพื่อให้ภาวะดื้อต่ออินซูลิน

ลดลง ซึ่งแนวคิดและผลการศึกษาดังกล่าวได้รับการนำไปใช้ในการศึกษาต่อยอดและเป็นแนวทางที่สำคัญในการป้องกันและรักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อย่างแพร่หลายทั่วโลก”

ผลงานของนายแพทย์ดีฟรอนโซ นอกจากจะนำไปสู่การพัฒนา metformin ซึ่งเป็นยาหลักในการรักษาโรคเบาหวานแล้ว การศึกษาเกี่ยวกับกลไกการดูดน้ำตาลกลับที่ไตยังนำไปสู่การพัฒนาากลุ่ม SGLT2 inhibitors (Sodium-Glucose Cotransporter-2 Inhibitors) ได้แก่ dapagliflozin, empagliflozin และ canagliflozin ปัจจุบันนายแพทย์ดีฟรอนโซเป็นบุคคลหนึ่งที่กำลังศึกษาแนวทางการรักษาเบาหวานประเภทที่ 1 ให้หายขาด (remission) ซึ่งเป็นเรื่องที่กำลังเป็นจุดสนใจของนักวิชาการด้านอายุรศาสตร์ต่อมไร้ท่อทั่วโลก

การรับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลของนายแพทย์ดีฟรอนโซเป็นอีกก้าวหนึ่งของนายแพทย์ท่านนี้ ที่แสดงให้เห็นถึงความยอมรับผลงานและความทุ่มเทในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการบำบัดรักษาโรคเบาหวาน ซึ่งเป็นภัยสุขภาพที่สำคัญของประชาชน และผลงานที่ทำมาได้อีกประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัยและชีวิตผู้ป่วยเบาหวานหลายร้อยล้านคนทั่วโลก

การเดินทางมาประเทศไทยของนายแพทย์ดีฟรอนโซ เพื่อรับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลในปลายเดือนมกราคม 2566 นับเป็นโอกาสอันดีที่ผู้สนใจจะได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ในการดูแลรักษาโรคเบาหวานจากปรมาจารย์ที่เป็นผู้ดำเนินงานด้านนี้ในระดับโลก

นพ. วิวัฒน์ โรจนพิทยากร
บรรณาธิการ